

RETNINGSLINJER
FOR DEN PRAKTISKE PRØVE I RETSSAGSBEHANDLING
(RETSSAGSPRØVEN)

1. Indledning

Ved lov nr. 520 af 6. juni 2006 om ændring af retsplejeloven (Revision af regler om advokaters virksomhed) er der blandt andet gennemført en omlægning af advokateksamen. Omlægningen indebærer, at advokateksamen fremover består dels af en teoretisk prøve, dels af en praktisk prøve i retssagsbehandling, jf. herved retsplejelovens § 119, stk. 2, nr. 5.

Justitsministeriet har ved bekendtgørelse nr. 1473 af 12. december 2007 om obligatorisk grunduddannelse som betingelse for at få beskikkelse som advokat fastsat nærmere regler om gennemførelsen af den teoretiske grunduddannelse, eksamen samt den praktiske prøve i retssagsbehandling, herunder om indhold, tilrettelæggelse og betaling herfor.

I det følgende fastsættes i medfør af bekendtgørelsens § 10 og efter forhandling med præsidenterne for landsretterne, Sø- og Handelsretten samt byretterne nærmere retningslinjer for godkendelse af en retssag som retssagsprøve, ansøgningsprocedurer, bedømmelse af retssagsprøven og klage over bedømmelsen mv.

2. Rettens godkendelse af retssagen som retssagsprøve

En retssag kan godkendes til at udgøre retssagsprøven, hvis den efter rettens skøn kan danne grundlag for en vurdering af de færdigheder, der er nævnt under afsnit 5. Retssagen skal som udgangspunkt indeholde alle følgende elementer:

- a. bevismæssige og juridiske problemstillinger
- b. forelæggelse
- c. afhøring eller kontraafhøring af parter eller vidner
- d. procedure

Retten kan dog, efter en konkret vurdering af de enkelte elementers tyngde, godkende en sag, der kun omfatter nogle af de nævnte elementer.

Følgende sagstyper kan ikke godkendes til retssagsprøven:

- sager, der behandles efter reglerne i retsplejelovens kap. 27 og 39 (retsmægling og småsagsprocessen),
- forældremyndighedssager,
- ægteskabssager med undtagelse af bodelingssager.

En straffesag, fogedsag, delforhandling eller formalitetsprocedure kan godkendes til at udgøre retssagsprøven, hvis den efter en konkret vurdering indeholder elementer, der gør den sammenlignelig med forhandlingen i retten af en civil sag. Godkendelse af en straffesag som retssagsprøve forudsætter dog ikke, at der skal ske forelæggelse.

Kandidaten kan give møde som partsrepræsentant, jf. retsplejelovens § 260, ligesom det ikke er en forudsætning, at modparten er repræsenteret af advokat.

Retten kan beklædes af en udnævnt dommer, en retsassessor eller en konstitueret dommer eller dommerfuldmægtig med relevant erfaring.

En sag ved landsretten eller SØ- og Handelsretten vil kunne udgøre den praktiske prøve, selv om sagen ikke vil kunne indgå som den ene af de to prøvesager, der kræves for at opnå møderet for landsret og SØ- og Handelsretten. En sag, der er godkendt af landsretten eller SØ- og Handelsretten som prøvesag for at opnå møderet for landsretten, skal anses for egnet til at udgøre retssagsprøven.

Kandidaten skal i en civil sag som udgangspunkt forelægge sagen. Hvis kandidaten repræsenterer sagsøgte eller en adciteret, kan kandidaten forelægge sagen efter aftale med sagsøgers advokat. Hvis to kandidater ønsker den samme sag anvendt til retssagsprøven, og omfanget af forelæggelsen gør det berettiget, kan kandidaterne efter indbyrdes aftale lade det indgå i ansøgningen om godkendelse, at forelæggelsen deles mellem dem.

Kandidaten ansøger retten om at godkende, at den pågældende retssag kan udgøre retssagsprøven. Spørgsmålet kan drøftes på et eventuelt forberedende retsmøde, jf. retsplejelovens § 353, men ansøgning kan også indgives senere.

Retten kan kun trække godkendelsen af sagen tilbage, hvis forudsætningerne for godkendelsen bortfalder. Retten revurderer godkendelsen i tilfælde af væsentlige ændringer af bevisførelsen eller sagens tvistepunkter samt i tilfælde af forlig inden proceduren. Godkendelsen kan trækkes tilbage på ethvert tidspunkt.

Hvis retten beslutter at trække godkendelsen tilbage, tæller retssagen ikke som et forsøg i henhold til § 4, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 1473 af 12. december 2007 om obligatorisk grunduddannelse som betingelse for at få beskikkelse som advokat.

3. Anmeldelse af retssagsprøven til Advokatsamfundet

Efter rettens godkendelse af sagen som retssagsprøve, anmelder kandidaten retssagen til Advokatsamfundet på Advokatsamfundets hjemmeside. Anmeldelse skal ske senest fire uger før tidspunktet for forhandlingens gennemførelse i retten.

Advokatsamfundet kan dispensere fra fristen på fire uger i sager, der ikke kræver udpegning af en censor, eller hvis det er praktisk muligt at udpege en censor inden for den kortere frist.

Advokatsamfundet sender en skriftlig bekræftelse på, at anmeldelsen er modtaget.

4. Udpegning af censorer

I sager, hvor der medvirker én juridisk dommer, udpeger Advokatsamfundet en censor til at overvære og vurdere retssagsprøven sammen med dommeren. Medvirker der en juridisk dommer og to sagkyndige dommere, udpeger Advokatsamfundet en censor til at overvære og vurdere retssagsprøven sammen med den juridiske dommer. Medvirker der tre juridiske dommere i sagen, udpeges ingen censor.

Advokatsamfundet giver snarest muligt kandidaten og retten skriftlig besked om hvilken censor, der er udpeget. Kandidaten skal så vidt muligt inden tre hverdage herefter give Advokatsamfundet skriftlig besked, såfremt censor efter kandidatens opfattelse er inhabil.

Hvis der ikke medvirker tre juridiske dommere, skal kandidaten senest en uge inden hovedforhandlingen i papirform sende en kopi af retssagens dokumenter, det vil sige processkrifter og bilag, til censor.

Såfremt hovedforhandlingen strækker sig over mere end to dage skal kandidaten i umiddelbar forlængelse af anmeldelsen på Advokatsamfundets hjemmeside pr. e-mail fremsende en tidsplan for hovedforhandlingen til Advokatsamfundet. Advokatsamfundet kan efter samråd med retten beslutte, at censor alene skal overvære dele af hovedforhandlingen.

Advokatsamfundet giver meddelelse til kandidaten om vilkårene for retssagsprøvens gennemførelse. Kandidaten kan trække anmeldelsen tilbage, hvis kandidaten ikke ønsker at gennemføre prøven på de anførte vilkår. Retten kan trække godkendelsen af sagen tilbage, hvis tidsplanen ændres så meget, at censor ikke har mulighed for at overvære de forudsatte elementer af forhandlingen.

Uanset ovenstående kan Advokatsamfundet, såfremt hovedforhandlingen strækker sig over mere end to retsdage, beslutte, at sagen ikke kan anvendes som retssagsprøve, hvis det ikke er muligt for Advokatsamfundet at udpege en censor.

5. Gennemførelsen af retssagsprøven

Kandidaten skal – inden forhandlingens begyndelse – legitimere sig over for den eller de juridiske dommere ved forevisning af billedlegitimation, der angiver CPR-nummer.

Kandidaten skal selvstændigt gennemføre forhandlingen i retten.

6. Bedømmelsen af retssagsprøven

Ved bedømmelsen af retssagsprøven lægges der vægt på følgende parametre:

- a. Kandidaten behersker sagens faktum og jus, herunder betydningen af fremlagte bilag og afgivne forklaringer.
- b. Kandidaten kan systematisk gøre rede for sagens faktum samt relevante bevismæssige og juridiske tvistepunkter.
- c. Kandidaten kan målrettet og på en passende og hensigtsmæssig måde gennemføre afhøringer eller kontraafhøringer, og Kandidaten overholder retsplejelovens regler om korrekt afhøring af vidner mv.
- d. Kandidaten kan fremføre en struktureret og præcis juridisk argumentation.
- e. Kandidaten overholder god advokatskik.
- f. Kandidaten udviser selvstændighed og sikkerhed i håndteringen af forhandlingens afvikling, herunder eventuelle uforudsete situationer.

Kandidatens præstation skal samlet set give dommer og censor, henholdsvis dommerne, grundlag for at antage, at kandidaten på forsvarlig vis kan føre sager for retten i fremtiden. Kandidatens eventuelt svage præstation under et parameter kan opvejes af en markant bedre præstation under andre parametre. Hvis forhandlingen ikke giver mulighed for at bedømme et af de ovenfor nævnte parametre, indgår parameteret naturligvis ikke i bedømmelsen.

Hvis Kandidaten ikke har bestået retssagsprøven, skal de juridiske dommere, henholdsvis den

juridiske dommer og censor i begrundelsen tage stilling til opfyldelsen af de opstillede parametre.

Skriftvekslingen i sagen indgår ikke i bedømmelsen. Kandidaten bedømmes dog på hele forhandlingens forløb, og vil dermed være ansvarlig for beslutninger truffet under skriftvekslingen.

7. Meddelelse om bedømmelsen

Dommerne henholdsvis dommer og censor voterer umiddelbart efter procedurens afslutning. Resultatet meddeles til kandidaten mundtligt samme dag eller ved efterfølgende underretning efter nærmere aftale.

Hvis resultatet meddeles kandidaten samme dag, udleveres det ene eksemplar af eksamensbeviset til kandidaten, mens det andet eksemplar og bedømmelseskemaet sendes til Advokatsamfundet. I tilfælde af efterfølgende underretning om resultatet sendes begge eksamensbeviser og bedømmelseskema til Advokatsamfundet til videre foranstaltning.

8. Klage

Der henvises til klagevejledningen.

9. Landsretsprøven

Hvis kandidaten ønsker at en retssag, der udgør retssagsprøven, også bedømmes som en landsretsprøvesag, skal Landsrets- og Sø- og Handelsretspræsidenternes retningslinjer herfor følges.

Dommerne kan beslutte, at retssagsprøven er bestået, selv om landsretsprøven ikke er bestået.

10. Afholdelse af retssagsprøven som en fiktiv retssag

Retssagsprøven kan afholdes som en fiktiv retssag, hvis kandidaten ikke kan finde en egnet retssag, og der resterer højst et år af fuldmægtigtiden. Advokatsamfundet tilbyder prøven i den fiktive retssag mindst to gange årligt.

Ansøgning om deltagelse i en fiktiv retssag indgives til Advokatsamfundet, att.: Justitsministeriets kursusudvalg, Kronprinsessegade 28, 1306 København K, senest 8 uger inden retssagsprøvens afvikling. Ansøgningen skal indeholde dokumentation for ansøgerens nuværende og eventuelle tidligere ansættelser som autoriseret advokatfuldmægtig samt en eventuel godkendelse fra Justitsministeriet af anden relevant erhvervs erfaring, jf. retsplejelovens § 119.

Senest fire uger inden prøven meddeler Advokatsamfundet, om ansøgningen er godkendt af kursusudvalget.

Prøven i den fiktive retssag bedømmes af en censor og en juridisk dommer udpeget af Advokatsamfundet efter en fælles indstilling fra præsidenterne for landsretterne, Sø- og Handelsretten og byretterne. I bedømmelsen af kandidaten lægges der vægt på de samme parametre, som ved prøvens aflæggelse under en almindelig forhandling i retten. Det tilstræbes i øvrigt, at den fiktive retssag i videst muligt omfang gennemføres som forhandlingen under en almindelig retssag.

Der henvises i øvrigt til retningslinjerne for den fiktive prøve.

Godkendt, den 7. december 2011 af
Justitsministeriets kursusudvalg
vedrørende grunduddannelsen